

**Kurikan kaupunki
Tarkastuslautakunta**

Arviointikertomus vuodelta 2016

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus.....	2
Tarkastuksen järjestäminen	3
Lautakunnan tehtävät	3
Lautakunnan kokoonpano	3
Lautakunnan toiminta.....	4
Tavoitteiden toteutumisen arviointi	5
Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi	5
Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen	5
Vuoden 2015 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit.....	5
Yleistä.....	6
Hallinto ja talousosasto.....	9
Perusturva.....	11
Sivistysosasto	12
Varhaiskasvatuspalvelut.....	13
Vapaa-aikatoimi	13
Kulttuuritoimi.....	13
Kirjasto	14
Nuorisotoimi	14
Liikuntatoimi.....	14
Tekninen osasto	15
Tilapalvelu.....	15
Puhtaus- ja ruokapalvelut	16
Kunnallistekniikka	16
Ympäristötoimi	16
Investoinnit.....	17
Kaupungin talous	18
Konsernitarkastelu.....	19
Arviointikertomuksen valtuustokäsittely	19
Keskeisimmät havainnot	19

Puheenjohtajan katsaus

Olen toiminut tarkastuslautakunnan puheenjohtajana jo kaksi valtuustokautta ja voin hyvällä omalla tunnolla todeta, että sekä puheenjohtajan että lautakunnan toiminta on kehittynyt vuosien aikana.

Tarkastuslautakunnat ovat olleet hyvin keskustelevia ja tiedonhaluisia ja lautakuntien johtaminen on ollut erittäin mielenkiintoista. Olen ylpeä siitä, että laatimamme arviointikertomus on vuosi vuodelta saanut lisää arvostusta ja herättänyt keskusteluja virkamiesten ja valtuutettujen parissa.

Tehtäviimme kuuluu, kuten tiedetään, sisäinen valvonta. Tarkastuslautakunnan jäsenille on valittu seurattavat lautakunnat, joiden pöytäkirjoja on luettu tarkkaan. Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota päätettävien asioiden perusteluihin ja valitettavasti täytyy todeta, että perustelut varsin usein puuttuvat kokonaan tai ovat muuten vähäiset. Päätöksentekijöille kaikkein tärkeintä on riittävän ja puolueettoman tiedon saanti heidän omien tietojensa lisäksi. Mikäli perustelut eivät ole riittävät, on luottamushenkilöiden uskallettava vaatia lisäselvityksiä ennen päätöksen tekoa.

Koko kaupungin henkilöstö on selvinnyt kiitettävästi kuntaliitoksesta Jalasjärven kanssa. Tehtäväkuvat on laadittu, joten nyt voidaan hengähtää ja keskittyä kunkin oman tehtävän mahdollisimman hyvään hoitoon koko kaupungin ja kaikkien kuntalaisten parhaaksi.

Uudelta valtuustolta vaaditaan vastuullista taloudenhoitoa, koska tiedossa on isoja ja haastavia muutoksia kuntakentässä. Kaupungin huolestuttavan taloustilanteen korjaamiseksi on tehtävä pitkäjänteisesti järkeviä päätöksiä.

Toimintamme tueksi meillä on kuitenkin mahdollisuuksien Kurikka, jossa on yli 2000 yritystä ja noin 7400 työpaikkaa. Merkittävänä maatalouspitäjänä olemme myös Suomen kolmen suurimman maidontuottajakunnan joukossa.

Lopuksi haluan kiittää erityisesti tarkastuslautakunnan jäseniä, lautakunnan sihteerii sekä muita viranhaltijoita ja työntekijöitä hyvästä yhteistyöstä.

Hyvää kesää toivottaen:

Anna-Liisa Myllymäki
puheenjohtaja

Tarkastuksen järjestäminen

Lautakunnan tehtävät

Kuntalain 71 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kuntalain lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävistä määrätään kaupunginvaltuuston hyväksymässä tarkastussäännössä.

Lautakunnan kokoonpano

Jalasjärvi-Kurikka yhteisvaltuusto on 29.12.2015 valinnut tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2016–2017 seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

varsinaiset jäsenet

Myllymäki Anna-Liisa, pj.
 Samppala Timo
 Nyysti Kaija, vpj.
 Kuusinen Raimo
 Harju Aulis
 Alakoski Sirpa
 Haanpää Keijo

henkilökohtaiset varajäsenet

Ojala Yrjö
 Örnmark Sirkka
 Saari Taina
 Kandolin Olavi
 Kahilakoski Kyösti
 Ala-Aho Tanja
 Puputti Eero

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 16.1.2017 edesmenneen Sirkka Örnmarkin tilalle Raija Kauppilan.

Lautakunnan sihteerinä toimii arkistosihteeri Aila Pienimäki.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 21.3.2016 valinnut vuosien 2016–2018 lakisääteistä hallinnon ja talouden tarkastusta suorittamaan JHTT-yhteisö PwC Julkistarkastus Oy:n. Optio sopimuksen jatkamiselle vuosille 2019–2021 käsitellään kaupunginvaltuustossa 30.6.2018 mennessä.

Lautakunnan toiminta

Vuoden 2016 arviointikohteina olivat seuraavat:

- **Kunnanhallitus/johtaminen, hallinto ja talous**
- **Kuntaliitoksen toteutuminen**
- **Sivistysosasto**
- **Tekninen osasto**
- **Konserniyhteisöt**

Tarkastuslautakunnalla on vuonna 2016 ollut 10 kokousta.

Lautakunta on kokouksissaan kuullut kaupungin ja tytäryhtiöiden toimintaan ja talouteen liittyvissä asioissa lautakuntien puheenjohtajia, tytäryhtiöiden toimitusjohtajia, johtavia luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita sekä eri toimialueiden esimiehiä. Lautakunta on tutustunut Iloniemen päiväkotiin ja yrityspalvelupiste Formuun.

Kaupunginvaltuuston asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista on seurattu myös kaupunginhallituksen antaman toimintakertomuksen ja toimielinten pöytäkirjojen avulla sekä muilla tavoin koko kaupungin osalta.

Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Valtuuston tulee vuosittain hyväksyä tulosalu-eittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen avulla kunnan toiminnan tuloksellisuutta. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että toiminta on tuloksellista, tiedonsaanti luotettavaa ja että toimintaperiaatteita noudatetaan.

Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tasekirjassa.

Vuoden 2015 arviointikertomuksen käsittely, toimenpiteet ja kommentit

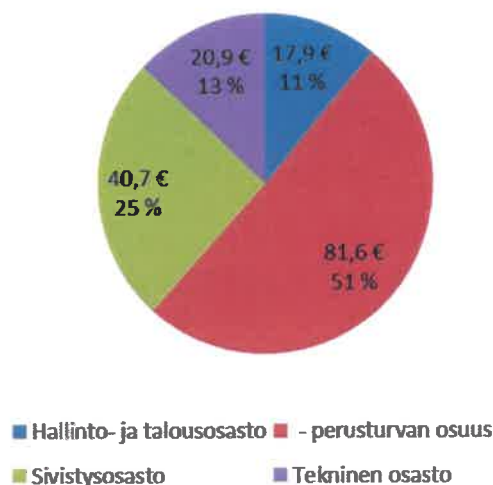
Tarkastuslautakunnan huomautuksia arviointikertomuksessa 2015	Onko tehty toimenpiteitä		Toimielimen kommentit ja tarkastuslautakunnan toteamat toimenpiteet
	On	Ei	
Kaupungin strategian mukaan käyttötalousmenot tulee pääosin kattaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja toimintatuotoilla		X	-
Kokonaiskartoitus riskien hallinnasta on edelleen tekevä. Kartoitus, jossa huomioidaan myös yhteiskunnalliset riskit, on tehtävä pikaisesti	X	X	Kokonaiskartoitusta on aloitettu, mutta se on edelleen keskeneräinen. Osalla toimialoista kartoitus on jo olemassa
Talousarvion säästötavoitteet ja niiden toteutuminen on mainittava sekä talousarvion että tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.	X		Säästötavoitteet on mainittu talousarviossa ja säästöjen toteutuminen tilinpäätöksessä.
Säästötavoitteet tulee jatkossa hyväksyttävä kaupunginvaltuustolla	X		Talousarviossa 2016 on eritelty osastojen säästötavoitteet.
Hallintokuntien päätöksenteossa ei ole arvioitu vaikuttavuutta kaupungin strategian mukaisesti		X	Päätösten vaikuttavuuden arviointia ei ole vielä otettu käyttöön.
On luotava kattava lokitietojen seuranta- ja hyväksymisjärjestelmä sisäisen valvonnan parantamiseksi.	X		Tietohallinnon mukaan kaupungilla on tällä hetkellä kattava seurantajärjestelmä.
Kaupungin osakeomistusten tilanteesta on keskusteltava kaupunginvaltuustossa vuosittain kaupunginvaltuuston päätöksen 13.6.2005 mukaisesti.	X		Talousarviossa on maininta, että talousarvioon ei sisälly Fortum Oyj:n ja Neste Oyj:n osakkeiden myyntiä.

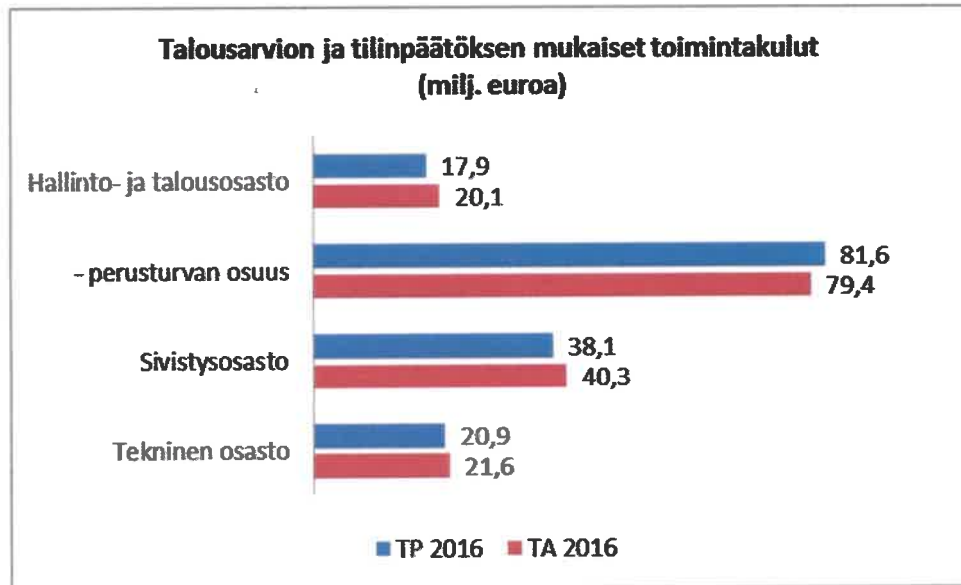
Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset pitää perustella asianmukaisesti		X	Perusteluissa on edelleen puutteita.
Hankkeiden ja projektien asianmukaisesta raportoinnista on huolehdittava.	X		Kehittämistoimen projektit ja hankkeet on esitelty elinkeinojaostossa.
JIK ky:n lääkäripalveluja on oltava saatavilla tasatarvoisesti koko JIK ky:n toiminta-alueella.		X	-
Sivistystoimen kustannusten kasvua on pyrittävä rajoittamaan	X		Vuoden 2016 tilinpäätöksessä sivistysosaston kustannusten säästö on poikkeuksellisesti huomattava.
Alueellista ja paikallista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa on kehitettävä.	X	X	Toteutetaan mm. vapaa-aikatoimessa eri tavoin. Muilla hallintokunnilla on kehittämisen varaa sekä paikallisessa että alueellisessa yhteistoiminnassa.
Talousarviomäärärahojen muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana	X		Määrärahojen muutokset on pääsääntöisesti esitetty valtuuston hyväksyttäväksi talousarviovuoden aikana.
Saatujen osinkotulojen määrän tulisi heijastua investointien määrään kaupungin strategian mukaisesti		X	Investointien euromäärä on sovittu kuntaliitossopimuksessa.
Konserniohjeet on päivitettävä		X	Konserniohjeita valmistellaan parhaillaan.

Yleistä

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätös allekirjoitettiin 27.3.2017.

Toimintakulut 2016

1.1.2016 Jalasjärven kunta yhdistyi Kurikan kaupunkiin.

Valtiovarainministeriö on 8.6.2016 päättänyt Kurikan kaupungin yhdistymisavustuksesta. Yhdistymisavustusta on myönnetty yhteensä 4 milj. euroa, josta vuonna 2016 on maksettu 1,6 milj. euroa. Valtionosuuksien vähenemisen korvausta kaupungille maksetaan vuosina 2016–2019 vuosittain 422 223 euroa eli yhteensä 1 688 892 euroa.

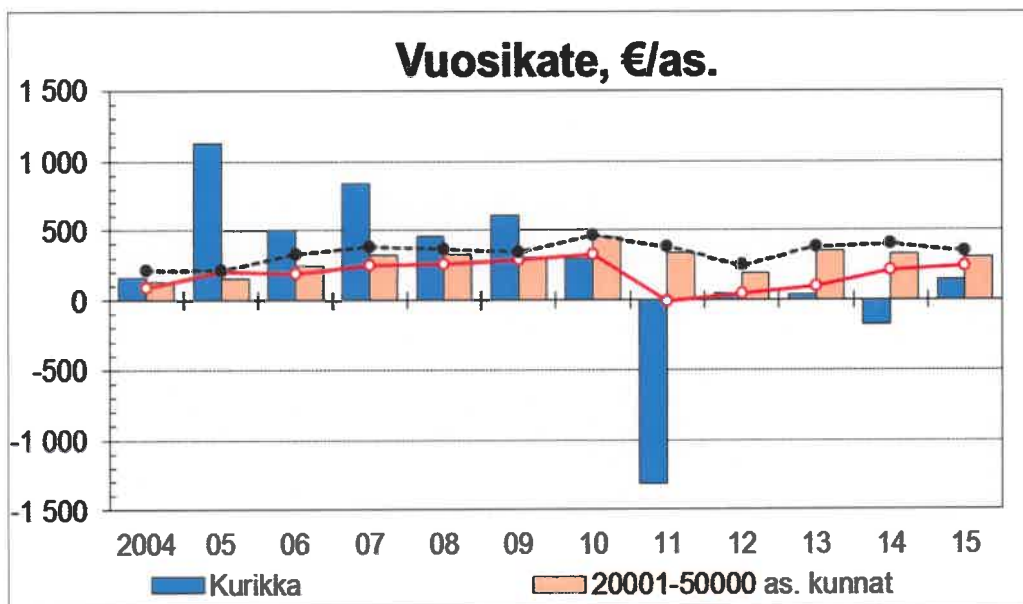
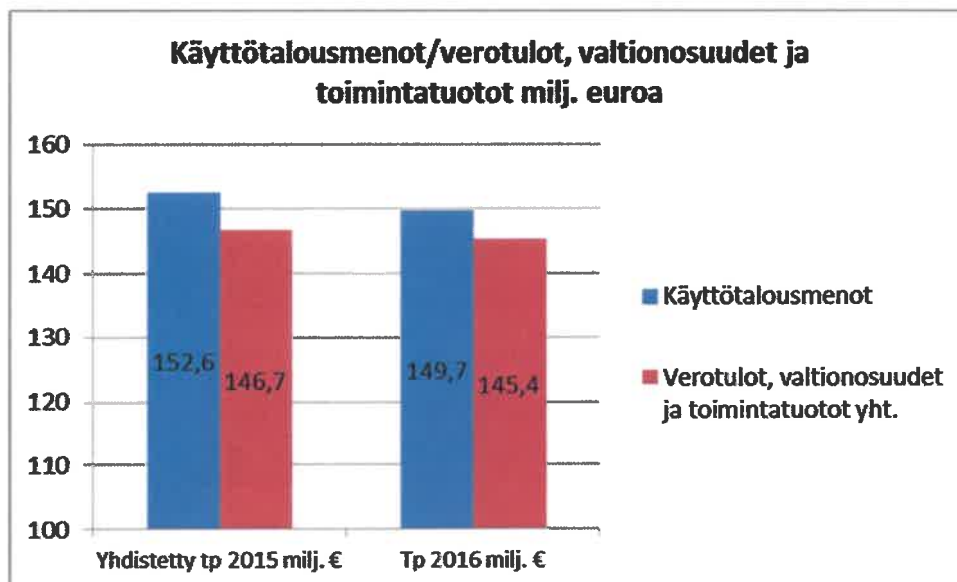
Valtiovarainministeriö on korvannut Kurikan kaupungille vuoden 2016 talousarvion yhteydessä tehtävän uuden kunnan talouden tasapainottamisselvityksen aiheuttamat kustannukset 10 000 euroa. ICT-muutostukihankkeelle valtiovarainministeriö myönsi 41 373,00 euron valtionavustuksen.

Yhdistymissopimuksen mukaan yhdistymisavustus käytetään uuden Kurikan elinvoimaa kehittäviin hankkeisiin seuraavasti: Jalasjärvellä valtatie 3 ja 19 risteysalueen kehittäminen sekä Kurikassa Magneetin risteysalueen kehittäminen.

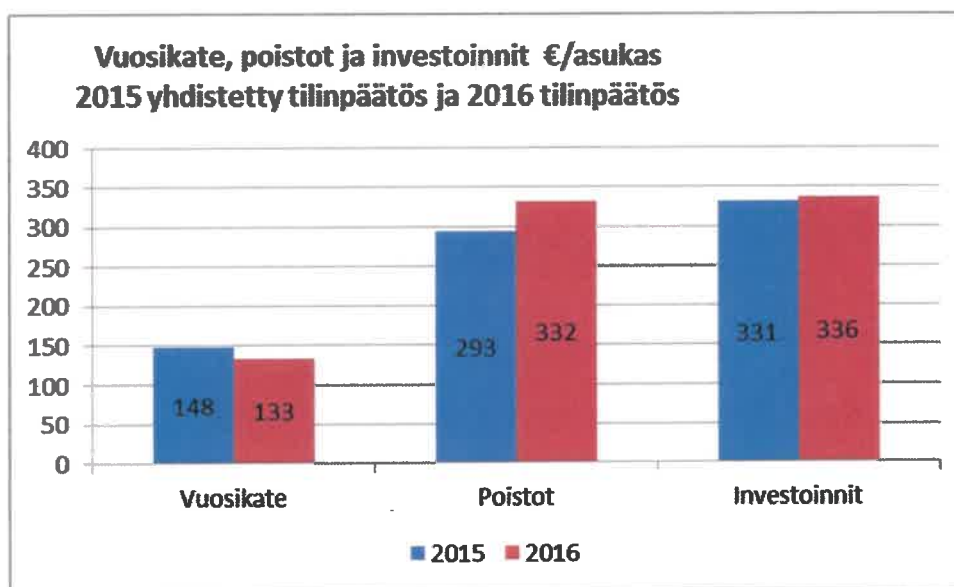
Kaupunginhallitus nimesi 4.7.2016 arviointi- ja seurantaryhmän. Ryhmän tehtävänä oli mm. seurata ja arvioida kuntaliitoksen tavoitteiden toteutumista, hyötyjä/haittoja, taloudellista kehitystä, toimintatapojen muutoksia sekä valmistella yhdistymisavustuksen käyttöä.

Yhdistymisavustusten käytöstä tai arviointi- ja seurantaryhmän roolista avustusten kohdentamisen valmistelussa ei ole tilinpäätöksessä mainintaa.

Kaupungin strategian 2013–2016 mukaan käyttötalousmenot tulee pääosin kattaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja toimintatuotoilla. Lisäksi strategiassa kaupungin sijoitustoiminnan tavoitteena on saada mahdollisimman tasainen tuotto, josta osa käytetään palvelurakenteen ja elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Kaupunki sai muita rahoitustuottoja yhteensä 8,5 milj. euroa, josta Forum Oyj:n ja Neste Oil Oyj:n osinkotuottojen osuus oli yhteensä 8,4 milj. euroa. Talousarviossa muita rahoitustuottoja arvioitiin kertyvän 6,9 milj. euroa.

Kurikan kaupungin vuosikate vuonna 2016 oli 133 euroa/asukas, poistot olivat 332 euroa/asukas, nettoinvestoinnit olivat 142 euroa/asukas

Kaupungin strategian 2013–2016 mukaan kaupungin päätöksien vaikuttavuutta tulee arvioida strategian painopisteiden ja menestystekijöiden näkökulmasta. Vaikuttavuusarvio tulee tehdä jokaisen päätöksen yhteydessä, että tiedetään, miten päätös vaikuttaa yrittäjyyteen, vetovoimaisuuteen, talouteen, terveyteen ja imagoon. Terveysten edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn pitää ohjata kaikkea päätöksentekoa.

- + Aikaisemmasta poiketen säästötavoitteet on hyväksytty talousarvion käsittelyn yhteydessä ja niiden toteutuminen on mainittu tilinpäätöksessä.
- Kaupungin strategian mukaan käyttötalousmenot tulee pääosin kattaa verotuloilla, valtionosuuksilla ja toimintatuotoilla. Käyttötalousmenot olivat 4,3 miljoonaa euroa suuremmat kuin verotulot, valtionosuudet ja toimintatuotot yhteensä.
- Yhdistymisavustusten käytöstä tai arviointi- ja seurantaryhmän roolista avustusten kohdentamisen valmistelussa ei ole tilinpäätöksessä mainittu.

Hallinto ja talousosasto

Hallinto- ja talousosaston palveluihin kuuluvat kehittämistoimi, hallintopalvelut, toimistopalvelut, henkilöstö- ja taloushallinto, atk-palvelut, maaseutu- ja lomituspalvelut.

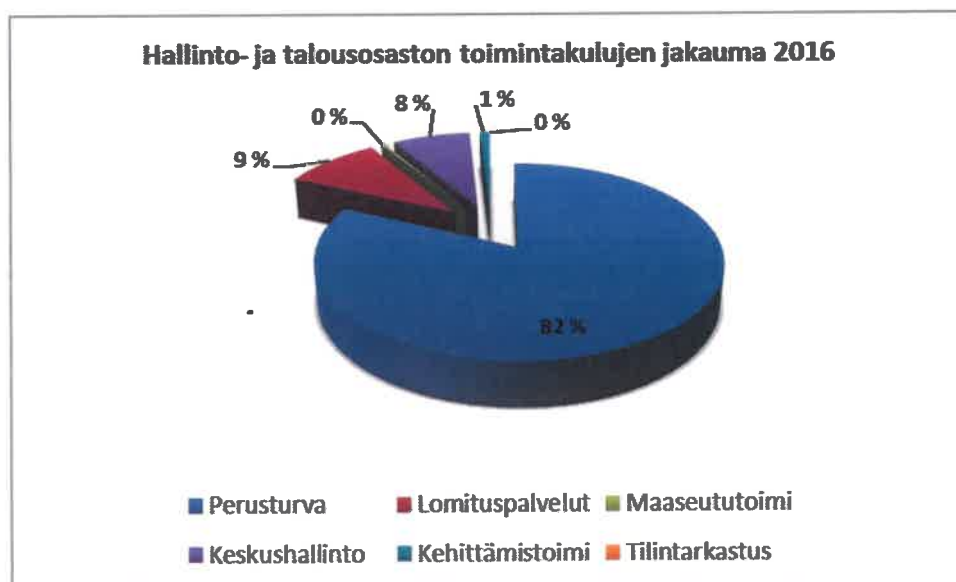
Terveys-, vanhus- ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu 1.1.2009 alkaen ja sosiaalipalvelut 1.1.2013 alkaen JIK-peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymältä. Sosiaali- ja vammaispalveluiden tilaamisesta vastaa kaupunginhallituksen henkilöstö- ja tilaajajaosto. Muista perusturvan palveluiden tilaamisesta vastaa tilaajalautakunta.

Hallinto- ja talousosaston vuoden 2016 toimintakulut ilman perusturvaa olivat 17,9 milj. euroa ja toimintatuotot 11,2 milj. euroa. Perusturvan toimintakulut olivat 79,4 milj. euroa ja toimintatuotot 0,6 milj. euroa.

Talousarviossa 2016 on mainittu, että hallinnon tavoitteena on hyvä hallinto, jossa hyödynnetään nykyaikaista toimistotekniikkaa sekä tehdään hyvää yhteistyötä eri yhteistyötahojen kanssa.

Tavoitteena oli lisäksi toteuttaa vuoden 2016 säästöt siten, että eläköitymisten kautta vapautuville paikoille ei palkata uutta henkilökuntaa vaan työt jaetaan muulle henkilökunnalle.

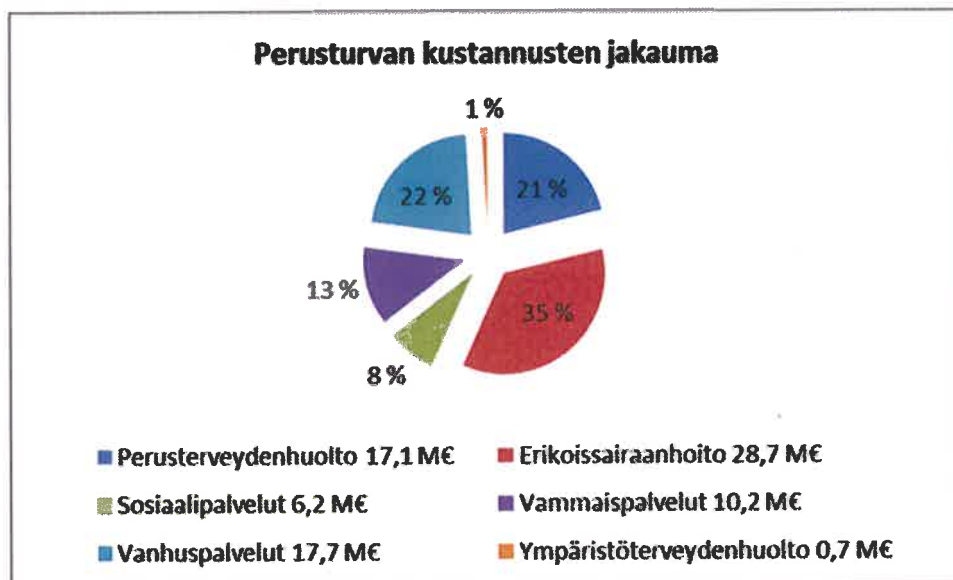
Hallinto- ja talousosastolla oli vuonna 2016 palvelussuhteessa 205 vakinaista työntekijää eli 24 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Määräaikaaisista työntekijöistä 24 % eli 58 henkilöä oli hallinto- ja talousosaston palveluksessa. Hallinto- ja talousosaston vakinaisesta henkilöstöstä 136 ja määräaikaaisesta henkilöstöstä 47 oli maatalouslomittajia.

- + Kehittämistoimella on kiitettävästi erilaisia kehittämishankkeita.
- + Maaseututoimi on kehittänyt toimintaansa ja palvelujen tarjontaa.
- Tilinpäätöksessä mainitaan, että osa henkilöstöstä ei edelleenkään käytä KuntaToimistoa. Tarkastuslautakunnan mielestä
 - on selvitettävä tarvitaanko ohjelmien käyttöön lisää koulutusta.
 - on tähdennettävä, että ohjelmien asianmukainen käyttö on työhön kuuluva velvollisuus ja esimiesten on valvottava velvollisuuksien noudattamista.
- Kehittämistoimen ja siihen sisältyvän maaseututoimen hankkeiden näkyvyyteen esim. kaupungin nettisivuilla tulisi kiinnittää enemmän huomiota.

Perusturva

Palvelusitoumuksena on mainittu laadukkaiden sosiaali- ja terveystalveluiden saaminen kuntalaisille oikea-aikaisesti ja määrällisesti oikein.

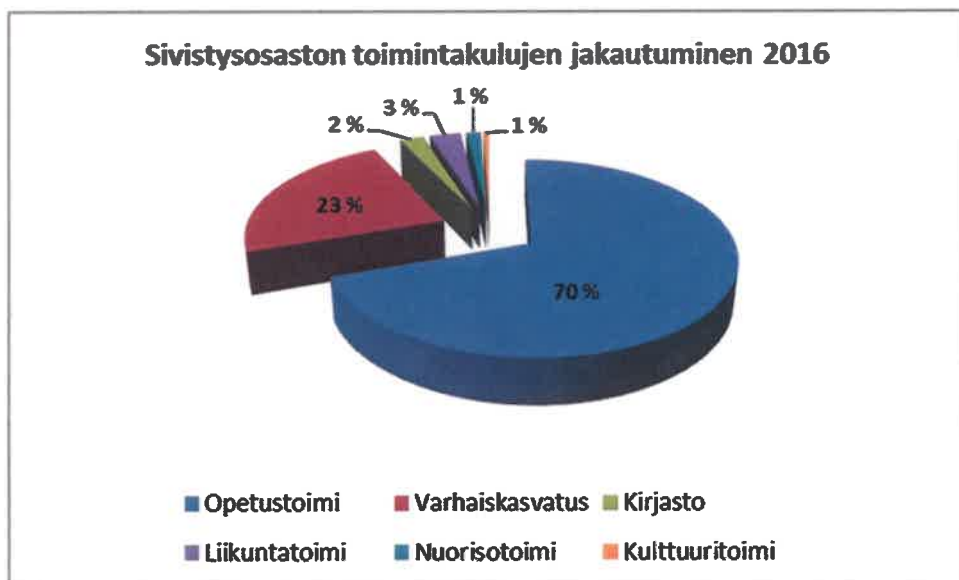
- Tilaaialautakunnan tehtävät on määritelty johtosäännössä. JIK:n hallintosäännössä määritelty johtokunnan päätösvalta on olennaisilta osin ristiriidassa tilaaialautakunnan johtosäännön kanssa. Tilaaialautakunnan on syytä käyttää sille annettua valtaa eikä tyytyä pelkkiin tiedoksiantoihin JIK:n johtokunnan tekemistä päätöksistä.
- Kurikassa ei ole ehkäisevään päihdetyöhön nimettyä yhdyshenkilöä tai työryhmää.
- Perusturvan määrärahojen ylitys oli peräti 2,2 milj. euroa eikä ylitystä ole viety valtuuston päätettäväksi vuoden 2016 aikana. Kaupunginhallitus merkitsi kokouksessaan 7.11.2016 vain tiedoksi JIK:n johtokunnan esittämän alustavan talousarviomuutoksen, jonka mukaan Kurikan kaupungin maksuosuus olisi kasvanut noin 1,6 milj. euroa. Kaupunginhallitus pyysi JIK:n johtoa esittelemään asiaa valtuustoseminaariin 14.11.2016 ja vasta 15.5.2017 pitämässään kokouksessa kaupunginhallitus on esittänyt talousarviomuutokset perusturvan osalta valtuuston hyväksyttäväksi.

Sivistysosasto

Sivistysosaston toimialaan kuuluvat sivistystoimi, varhaiskasvatuspalvelut, kirjasto, liikunta- ja nuorisotoimi sekä kulttuuritoimi.

Sivistysosaston vuoden 2016 toimintakulut olivat yhteensä 40,7 milj. euroa ja toimintatuotot 2,8 milj. euroa.

Sivistysosastolla oli vuonna 2016 palvelussuhteessa 460 vakinaista työntekijää eli 53 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Määräaikaisista työntekijöistä 62 % eli yhteensä 148 työntekijää oli sivistysosaston palveluksessa.

- Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota sivistysosaston talousarvion ja tilinpäätöksen eroavuuksiin. Tilinpäätöksen mukaan sivistysosastolla on syntynyt huomattava säästö vuoden 2016 menoissa. Taloussuunnitelmassa 2015 on sivistysosaston menot vuodelle 2016 arvioitu 37,4 milj. euroksi ja talousarviossa vuodelle 2016 menot on arvioitu peräti 42,7 milj. euron suuruisiksi. Lopullinen toteuma oli 40,7 milj. euroa.
- Sivistyslautakunnan on kiinnitettävä huomiota koulujen johtokuntien valintamenettelyyn ja niiden tarpeellisuuteen.
- Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota poikkeukselliseen menettelytapaan kulttuuri- ja vapaa-ajan ohjaajan toimen täyttöprosessissa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat lasten päivähoito, esiopetus ja aamu- ja iltapäivätoiminta. Varhaiskasvatuspalveluissa oli vakinaista henkilöstöä 197 ja määräaikaista 46.

Vuonna 2016 kaupungilla toimi 10 päiväkotia. Iloniemen päiväkotia aloitti virallisesti toimintansa 1.8.2016. Päiväkotien lisäksi Koskuella toimii ryhmäperhepäiväkotia ja Kurikan keskustassa avoin päiväkotia SoPeVa.

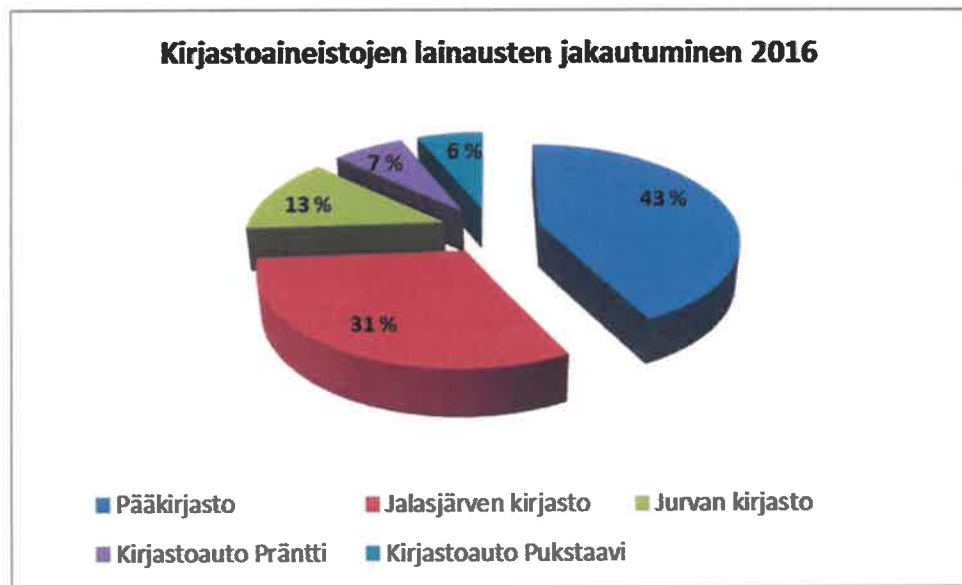
- + Iloniemen päiväkodin ansiosta on pystytty vähentämään kalliita ryhmäperhepäivähoitopaikkoja ja tehostamaan näin varhaiskasvatustoimintaa.
- + Avoin päiväkotia SoPeVa on erittäin hyvin vastannut perheiden tarpeisiin ja tukenut kaupungin strategian edellyttämiä vetovoimaisuuden ja ennaltaehkäisevän työn tavoitteita.
- Varhaiskasvatuksen osalta pitäisi talousarvioon saada arvio kustannuksista/hoidettava ja tilinpäätökseen vastaava toteuma.

Vapaa-aikatoimi

Kulttuuritoimi

- + Kulttuuritoimi on vähäisistä resursseista huolimatta edelleenkin toiminnut kiitettävästi ja tarjonnut monipuolisia kulttuurielämyksiä kuntalaisille.
- Kulttuuritoimen osuus kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä on merkittävä ja se pitäisi resurssien jaossa myös huomioida paremmin.
- Kulttuuritoimen nettokustannukset talousarviossa 2016 olivat 16,2 euroa/asukas ja tilinpäätöksen toteutuma ainoastaan 12,4 euroa/asukas.
- Kulttuuri- ja vapaa-ajanohjaajan toimen täyttämistä palloitettiin eri toimielimissä poikkeuksellisen kauan. Lisäksi kaupunginhallitus teki päätöksen vapaa-aikalautakunnan aiemman esityksen perusteella eikä viimeisimmän.

Kirjasto

- + Kirjasto tarjoaa lainattavan aineiston lisäksi monipuolista eri ikäryhmille osoitettua toimintaa ja tapahtumia.
- + Asiakaskyselyn avulla saatiin tietoa kuntalaisten toiveista.
- + Kirjasto on kehittänyt määrätietoisesti sekä paikallista toimintaa että alueellista yhteistyötä.

Nuorisotoimi

- + Etsivän nuorisotyön toimisto on perustettu myös Jurvan Nuopparille, jonka jälkeen toimintaa on kaikissa kolmessa kuntakeskuksessa.
- + Nuorisovaltuuston toiminta käynnistettiin hiljaiselon jälkeen uudelleen ja näin nuoret saivat oman vaikutuskanavan kunnan päätöksentekoon.
- + Nuorisotoimen rooli nuorten syrjäytymisen ehkäisijänä on merkittävä.

Liikuntatoimi

- + Liikuntatoimi on lisännyt yhteistyötä III-sektorin kanssa.
- + Liikuntapaikkoihin on panostettu hyvin. Kaupungin alueella on monipuolisia ja hyvin hoidettuja liikuntapaikkoja.
- + Liikuntatoimen merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä on muiden vapaa-ajan toimintojen ohella huomattava.
- + Kurikan uimahalli Molskis on saanut käyttäjiltä erityistä kiitosta mm. siisteydestä.
- Ohjaustoimintaan osallistuneiden lukumäärä on vähentynyt vuodesta 2015. Onko syytä lisätä tai tehostaa tiedotusta.

Tekninen osasto

Tekniseen osastoon kuuluu talonrakennus, tilapalvelut, maanrakennus, puhtaus- ja ruokapalvelut sekä ympäristötoimi.

Teknisen osaston vuoden 2016 toimintakulut olivat yhteensä 20,9 milj. euroa ja toimintatuotot 19,3 milj. euroa.

Teknisellä osastolla oli vuonna 2016 palvelussuhteessa 197 vakinaista työntekijää eli 23 % kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä. Määräaikaista työntekijöistä 14 % eli 34 henkilöä oli teknisen osaston palveluksessa.

- + Resurssipulasta huolimatta teknisen osaston toiminnassa näkyy positiivinen kehittämisote.
- Tarkastuslautakunta suosittaa, että oman työn ja ostetun työn hintoja vertaillaan päätöksiä tehtäessä.

Tilapalvelu

- + Kiinteistönhoitajien sähköinen huoltokirja ja tilojen käyttäjien mahdollisuus tehdä huoltopyyntö tietoverkon kautta on nykyajan vaatimaa positiivista kehitystä.
- + Kiinteistönhoidon mitoitusta on aloitettu vuonna 2016 ja sen avulla pystytään kehittämään kiinteistöjen hoitoa taloudellisesti ja toiminnallisesti.
- Vaikka investointimäärärahat on yhdistymissopimuksessa määritelty tiettyyn tasoon, pitää kuitenkin huolehtia siitä, että kiinteistöjen välttämättömät korjaukset tehdään ajoissa ja mieluummin ennakoivasti.

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Kaupungin strategian 2013–2016 mukaan puhtaus- ja ruokapalveluiden tavoitteena on toimia laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Asiakaspalvelu on tärkeä kehittämisen ja koulutuksen kohde puhtaus- ja ruokapalveluissa. Tietoa palveluiden tasosta saadaan asiakastytyytyväisyyskyselyillä. Strategian mukaisena tavoitteena on jatkaa. Siivoustyön laadun mittaamista kehitetään ja keittiötyön prosessien suunnittelua jatketaan.

+ Puhtaus- ja ruokapalvelut on edelleen toiminut tehokkaasti ja taloudellisesti.
- Nollabudjetoinnin toteutumiseen on kiinnitettävä huomiota.
- Siivoustyön osalta on kiinnitettävä huomiota työntekijäkohtaisiin aluemitoituksiin niin, että siivoustyön laatu pysyy korkealla.

Kunnallistekniikka

+ Energiansäästötavoitteet on huomioitu hyvin katuvalaistuksen uusimisessa.
- Esteettömyysvaatimusten toteutumiseen katurakentamisessa ja -korjauksissa on kiinnitettävä huomiota.
- Tarjouspyyntöjä laadittaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että kaupungin edut tulevat riittävällä tavalla huomioiduksi mm. urakoiden loppuunsaattamisen varmistamiseksi.

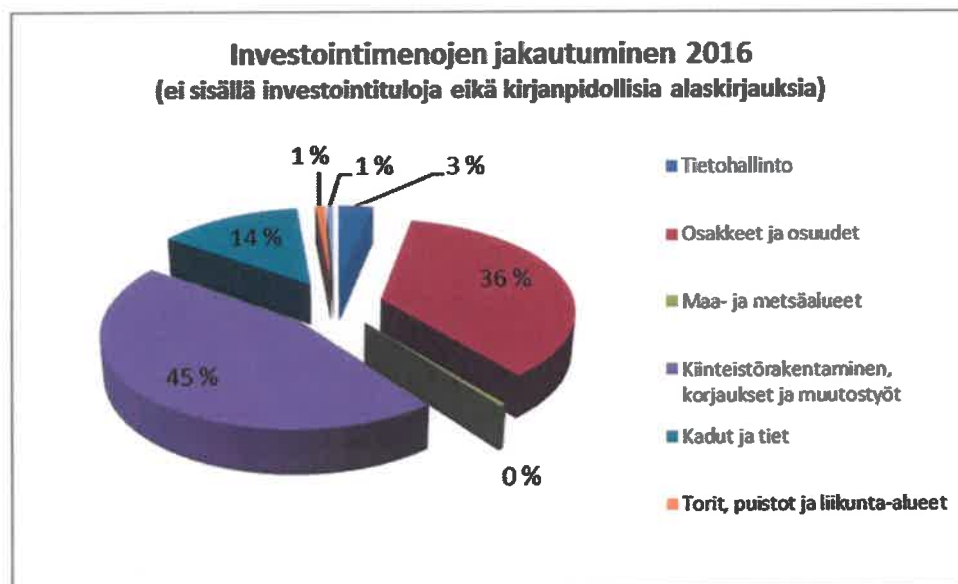
Ympäristötoimi

Kaupungin strategian mukaan maankäyttötoimialueen päämääränä on, että kaupungin maapolitiikka, maankäytön suunnittelu ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen mahdollistavat monipuolisia rakentamis- ja asumismahdollisuuksia. Rakennus- ja ympäristövalvonta seuraa ja toteuttaa lupien sekä ilmoitusten käsittelyssä lainsäädännön kehitystä.

Vuonna 2016 myytiin 12 asuntotonttia ja 5 teollisuustonttia.

Investoinnit

Vuoden 2016 talousarviossa investointeihin oli varattu 7,6 milj. euroa. Toteutuma oli 7,2 milj. euroa eli 95 %.

Yhdistymissopimuksessa lähivuosien investointitasoksi on määritelty 6 milj. euroa. Tästä 3,5 milj. euroa kohdistuisi entisen Kurikan alueelle ja 2,5 milj. euroa entisen Jalasjärven alueelle.

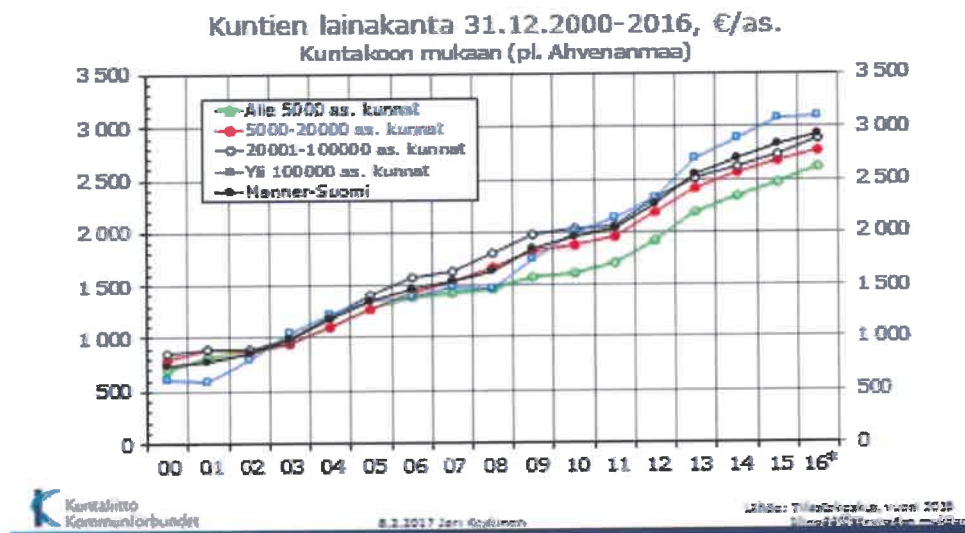
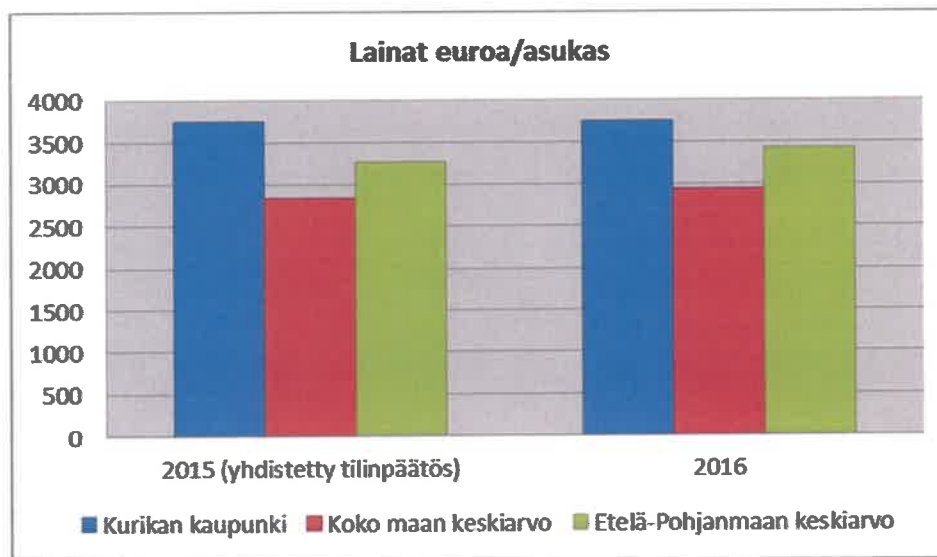
Tilinpäätöksen mukaan Kurikan alueen investoinnit olivat 1,8 milj. euroa ja Jalasjärven alueen 1,2 milj. euroa.

- Yhdistymissopimuksen mukaan yhdistymisavustus käytetään uuden Kurikan elinvoimaa kehittäviin hankkeisiin seuraavasti: Jalasjärvellä valtatie 3 ja 19 risteysalueen kehittäminen sekä Kurikassa Magneetin risteysalueen kehittäminen. Yhdistymisavustusta saatiin 1,6 milj. euroa. Tilinpäätöksessä ei ole selvitystä yhdistymisavustuksen kohdentumisesta vuonna 2016.
- Investointiosasta maa- ja metsäaluiden sekä tulojen että menojen alitusta ei ole käsitelty kaupunginvaltuustossa.

Kaupungin talous

Kaupungin käyttötalousmenojen toteutuma talousarvioon verrattuna oli 98,4 % ja tulojen kertymä 95,7 %.

Kaupungilla oli lainoja 3756 euroa/asukas. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuoden aikana 21,9 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 18,7 milj. euroa. Omavaraisuusaste oli 54,6 %. Omavaraisuuden tavoitetaso on 50 %:n ylittävä omavaraisuus. Kaupungin strategian mukaan velkamäärä/asukas tulee olla alle Etelä-Pohjanmaan keskiarvon. Etelä-Pohjanmaan keskiarvo oli viime vuonna tilinpäätösarvion mukaan 3433 euroa/asukas.

- Tarkastuslautakunta on huolestunut kaupungin lainamäärän korkeasta tasosta. Tarkastuslautakunta suosittaa konkreettista pitkän aikavälin suunnitelmaa tilanteen korjaamiseksi.
- Kaupungin on syytä toimintansa suunnittelussa ottaa huomioon väestön väheneminen ja väestön ikärakenne.

Konsernitarkastelu

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät kaupungin lisäksi tytäryhteisöt (17 kpl), kuntayhtymät (7 kpl) ja osakkuusyhteisöt (5 kpl). Konsernin toimintatuotot vuonna 2016 olivat 93,6 ja toimintakulut 217,5 milj. euroa. Konsernin alijäämä on 2,7 euroa ja omavaraisuusaste 39 %. Lainakanta 31.12.2016 on yhteensä 132 milj. euroa ja 6148 euroa/asukas.

- Kaupungin konserniohjeet ovat olleet voimassa vuoden 2010 alusta. Tarkastuslautakunta velvoittaa, että konserniohjeet päivitetään vuoden 2017 aikana.
- Konsernivalvonnasta ei ole laadittu ajantasaista konserniohjeistusta kuntaliitoksen jälkeen.
- Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteista ei ole tehty kirjallista ohjeistusta.
- Konserniyhtiöiden ja niihin nimettyjen kaupungin edustajien pitää tiedostaa vastuunsa kaupunkikonsernin taloudesta.
- Omistajaohjaukseen on erityisesti panostettava. Esim. Kurikan Jäähalli Oy:n yhtiökokouksessa ei ollut paikalla kaupungin edustajaa vaikka kaupunki omistaa yhtiöstä n. 86 %.
- Konserniyhtiöissä on kiinnitettävä erityistä huomiota suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Arviointikertomuksen valtuustokäsittely

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2016 arviointikertomuksen perusteella velvoitetaan kaupunginhallitus ja lautakunnat antamaan tarkastuslautakunnalle lausuntonsa arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lokakuun loppuun 2017 mennessä. Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Keskeisimmät havainnot ja kehittämisehdotukset

- ! Kaupungin strategiassa 2013–2016 mainitut taloudelliset tavoitteet ovat edelleen toteutumatta. Käyttötalousmenot olivat 4,3 milj. euroa suuremmat kuin verotulot, valtionosuudet ja toimintatuotot yhteensä.
- ! Kaupungissa ei ole edelleenkään tehty suunnitelmallista riskien kokonaiskartoitusta. Kartoitusta, jossa huomioidaan myös yhteiskunnalliset riskit, on tehtävä vuoden 2017 aikana.
- ! Tilajalautakunnan tehtävät on määritelty johtosäännössä. JIK:n hallintosäännössä määritelty johtokunnan päätösvalta on olennaisilta osin risitiridassa tilajalautakunnan johtosäännön kanssa. Tilajalautakunnan on syytä käyttää sille annettua valtaa eikä tyytyä pelkkiin tiedoksiantoihin JIK:n johtokunnan tekemistä päätöksistä.
- ! Konserniohjeet on päivitettävä vuoden 2017 aikana.

- ! Kaupunginhallitus ei ole valmistellut kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi kuntalain 39 §:n mukaista selvitystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.
- ! Määrärahamuutokset on pyrittävä esittämään valtuuston hyväksyttäväksi talousarviovuoden aikana.
- ! JIK ky:n lääkäripalveluja on oltava saatavilla tasa-arvoisesti koko JIK ky:n toiminta-alueella. Rekrytoinnissa on otettava huomioon tilaajalautakunnan ohje henkilöstön liikkuvuuteen ja yhteiskäyttöön liittyvästä mahdollisuudesta uudenaikaisiin tuotantotapoihin.

- Konserniyhtiöiden omistajaohjaukseen on paneuduttava ja on huolehdittava siitä, että yhtiökokouksissa on kaupungin edustaja läsnä. Kaikissa yhtiökokouksissa vuonna 2016 ei ole kaupungin edustaja ollut paikalla.
- Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteista on tehtävä kirjallinen ohjeistus.
- Hallintokuntien päätöksenteossa ei ole arvioitu päätösten vaikuttavuutta kaupungin strategian mukaisesti.
- Toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset tulee perustella asianmukaisesti pöytäkirjoissa.
o myös asian pöydällepano on perusteltava
- Viranhaltijapäätöksissä on mainittava johtosäännöstä tuleva päätösvalan peruste.
- Päätösten salassapidossa on noudatettava julkisuuslakia.
- Hankintatoimessa on kiinnitettävä erityistä huomiota tarjouspyyntöjen laadintaan.
- Kaupungin hankintaohje vuodelta 2000 on päivitettävä.
- Kaupungille on laadittava Kuntaliiton vuonna 2016 antaman suosituksen mukainen sopimusohje.
- Vuodelta 2005 oleva laskutus- ja perintäohje on myös päivitettävä.
- Kiinteän omaisuuden myyntiperusteet on perusteltava ja vahvistettava.
- Kaupungille on laadittava viestintäohje
- Tarkastuslautakunnan mielestä puuston myyntitavoitteita on tarkistettava todellisten tuottomahdollisuuksien mukaiseksi.
- Tarkastuslautakunta piti erikoisena sivistystoimen henkilöstömenojen noin miljoonan euron heittoa suhteessa talousarvioon.
- Taloustoimen on huolehdittava, että kirjanpitojärjestelmästä saadaan pysyvästä vastaavista yhtenäinen erittely, jossa alkusaldot täsmäävät taseen kanssa.

- + Säästötavoitteet on asianmukaisesti hyväksytty talousarvion käsittelyn yhteydessä ja niiden toteutuminen on mainittu myös tilinpäätöksessä.
- + Vapaa-aikatoimi on lisännyt kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla monipuolisia kulttuuri- ja liikuntapalveluja.
- + Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on toteutettu sekä liikunta- että kulttuuritoimessa.

Kurikassa 26.5.2017

Kurikan kaupungin tarkastuslautakunta

Anna-Liisa Myllymäki
puheenjohtaja

Kaija Nyysti
varapuheenjohtaja

Sirpa Alakoski
jäsen

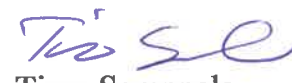
Keijo Haanpää
jäsen

Aulis Harju
jäsen

Raimo Kuusinen
jäsen

Timo Samppala
jäsen